

A tú àwọn àngẹ̀lì mẹ̀rin ti Islam ni a tú sílẹ̀ ní ìbèrẹ̀ àsoṭẹ̀lẹ̀ ọ̀dún ẹgbẹ̀rún mètàdínlógún [391] àti ojú méeédógún ti Ìfihàn orí kẹ̀sàn-án ẹ̀sẹ̀ kẹ́eédógún, lẹ́yìn nàà ni a sì dá wọn dúró ní August 11, 1840.

Angẹ̀lì kẹ̀fà sì fọ̀n ipẹ̀ rẹ̀, mo sì gbọ̀ ohùn kan láti inú iwo mẹ̀rin pepẹ̀ wúrà tí ó wà níwájú Olórún, tí ó n wí fún angẹ̀lì kẹ̀fà tí ó ní ipẹ̀ nàà pé, Tú angẹ̀lì mẹ̀rin nàà sílẹ̀, àwọn tí a dè mọ̀ légbẹ́e odò nílá Yúfiréti. A sì tú angẹ̀lì mẹ̀rin nàà sílẹ̀, àwọn tí a ti pèsè tán fún wákàtí kan, àti ojú kan, àti oşu kan, àti ọ̀dún kan, kí wọn lè pa idámẹ̀ta èniyàn. Ìfihàn 9:13–15.

Lẹ́yìn tí a tú Ìsúlámù iyọnu kẹ̀ta sílẹ̀ láti kọ̀lu ní 9/11, George W. Bush bèrẹ̀ ogun rẹ̀ káàkiri ayé sí ipaniláyà, ó sì fi idènà kan lé Ìsúlámù lóri. Itókasi àkókó sí Işimaẹ̀lì, ààmì Ìsúlámù, fi hàn pé àwọn omọ Işimaẹ̀lì yóò dojú kọ̀ gbogbo èniyàn, gbogbo èniyàn nàà yóò sì dojú kọ̀ wọn.

Angẹ̀lì Oluwa sì wí fún un pé, Kíyèsì i, iwo lóyún, iwo yóò sì bí omọkùnrin kan, iwo yóò sì pe orúko rẹ̀ ní Işimaẹ̀lì; nítorí pé Oluwa ti gbọ̀ ipọ̀njú rẹ̀. Ọ̀un yóò sì jẹ̀ ọ̀kùnrin igbó; ọ̀wọ̀ rẹ̀ yóò sì lòdì sí gbogbo èniyàn, ọ̀wọ̀ gbogbo èniyàn yóò sì lòdì sí i; yóò sì máa gbé níwájú gbogbo àwọn arákùnrin rẹ̀. Genesisi 16:11, 12.

Ìslámù ni agbára ní ikeyin ayé tí “ọ̀wọ̀ gbogbo èniyàn” yóò lòdì sí, àti pé Ìslámù yóò sì lòdì sí gbogbo èniyàn, gégé bí a ti n rí imúşẹ̀ rẹ̀ pípé lóní. Işẹ̀ pátó tí Ìslámù n şẹ̀ gégé bí àpẹrẹ̀ àsoṭẹ̀lẹ̀ ni láti mú ogun ayé wá. A jẹ́rì kókó yìi nípàsẹ̀ itàn Éljà, Johanu Onítẹ̀bomi, a sì tún şàfihàn rẹ̀ gégé bí “ìbínú àwọn orílẹ̀-èdè” nínú iwé Ìfihàn.

“Ìbèrẹ̀ àkókò ipọ̀njú nàà, tí a mẹnù kan níbí, kí í tọ̀ka sí àkókò tí àwọn àjàkálẹ̀-àrùn yóò bèrẹ̀ sí í tú jáde, bí kò şẹ̀ sí àkókò kúkúru kan díẹ̀ şáájú kí a tó tú wọn jáde, nígbà tí Kristi wà nínú ibi mímọ̀. Ní àkókò nàà, nígbà tí işẹ̀ igbàlà n dé sí iparí, ipọ̀njú yóò máa dé lóri ayé, àwọn orílẹ̀-èdè yóò sì bínú, síbẹ̀ a oò dá wọn dúró kí wọn má bàa dí işẹ̀ àngẹ̀lì kẹ̀ta lówọ̀. Ní àkókò nàà ni ‘òjò ikeyin,’ tàbí ituntura láti iwájú Olúwa, yóò dé, láti fún ohùn gíga àngẹ̀lì kẹ̀ta ní agbára, àti láti pèsè àwọn ẹ̀ni mímọ̀ sílẹ̀ kí wọn lè dúró ní àkókò tí a oò tú àwọn àjàkálẹ̀-àrùn méje ikeyin jáde.” Early Writings, 85.

Nínú “àwọn ojú” tí òjò ikeyin n rọ̀, Kristi gbé ijọba ògo Rẹ̀ kalẹ̀ gégé bí a ti şàfihàn rẹ̀ nínú iwé Dániẹ̀lì.

Ní ojú àwọn ọ̀ba wọ̀nyí ni Olórún ọ̀run yóò gbé ijọba kan kalẹ̀, èyí tí a kí yóò lè parun láéláé: a kí yóò sì fi ijọba nàà sílẹ̀ fún àwọn èniyàn m̀iràn, şùgbọ̀n yóò fọ̀ gbogbo àwọn ijọba wọ̀nyí sí wẹ̀wẹ̀, yóò sì run wọn tan; yóò sì dúró títí láé. Danieli 2:44.

Ní “àwọn ojú” tí Kristi yóò fi ijọba ògo Rẹ̀ kalẹ̀, àwọn tí í şẹ̀ “adé” ògo Kristi ni a fi wé àwọn ọ̀mùtí tí wọn wọ̀ “adé” igbéraga. “Iran” Habakuku tí a ní kí a kọ̀ sílẹ̀, kí a sì mú un hàn gbangba lóri “àwọn tábilì,” n şàfihàn ní ọ̀nà àwòrán ẹ̀rì itàn ti àwọn ọ̀títọ̀ ipilẹ̀ Adventism. Nínú ẹ̀rì Habakuku, a şojú fún àwọn ẹ̀ka méjì ti Jóẹ̀lì, èyí tí ó jẹ̀ tí “igbéraga” tàbí tí “ògo,” gégé bí ẹ̀ka kan tí wọn jẹ̀—àwọn tí a dá láre nípa igbàgbọ̀ tàbí àwọn tí a gbé sókè nínú igbéraga. Ẹ̀sẹ̀ kẹ̀rin orí kejì sọ̀rọ̀ sí àwọn ẹ̀ka méjèèjì nàà, wọn sì bá àpẹ̀júwe àtijọ̀ ti Farisi àti agbowó-orí mu. Agbowó-orí padà sí ilẹ̀ rẹ̀ ní ẹ̀ni tí a dá láre, şùgbọ̀n “ọ̀kàn” Farisi “kò dúró şinşin,” nítorí pé “a gbé e sókè.”

Nítorí ayé yòò kún fún imò ògo Olúwa, gégé bí omi ti bo òkun. Habakkuk 2:14.

Nínú ilàna idánwò ti ángèlì keji nínú itàn àwọn Millerite, a dá àwọn ẹka méjì ti àwọn olùjosin sílẹ̀, a sì fi wón hàn léyìn nàà ní àkókò ipèyà ojú October 22, 1844. Ìwà àwọn èniyàn búburú nínú esè nàà ni iwà ti èsin papacy, àti pé ní àkókò idánwò nàà àwọn Millerite olóótító wá bèrè sí kéde ní ibámu pèlú ọ̀rò ángèlì keji pé ijo Protestant ti di àwọn ọ̀mọ̀binrin Romu nípasẹ̀ ikòsílẹ̀ wọn sí ihinrere Millerite. Ìjàkadì tí ó sí sílẹ̀ láàárín ibèrè ní April 19 àti ọ̀pin ní October 22 ni ibìkan tí iwà ẹ̀ farahàn bóyá gégé bí akòkò èniyàn agbéraga tí n mu wáni Babeli bíi Belshazzar, tàbí gégé bí eni tí, bí Danieli sáájú Belshazzar, a dá láre nípasẹ̀ igbàgbò rẹ̀. Ìjàkadì nàà ni ibìkan tí eré nàà ti n sí sílẹ̀, èyí tí ó jí ayé dide sí àwọn òtító ayérayé tí ó ní ibásepò pèlú ọ̀rò ángèlì kẹta. Àyíká itakò láàárín ọ̀mùtí àti eni tí a dá láre ni a gbé kalẹ̀ nínú ọ̀rò-ìjìnlẹ̀ tí ìjìyàn rẹ̀ jẹ̀ bí a ẹ̀ n tan imòlẹ̀ fún ayé sí àwọn ọ̀ràn nàà, “Nítorí ayé yòò kún fún imò ògo Olúwa, gégé bí omi ti bo òkun.” Itànmòlẹ̀ nàà bèrè ní 9/11.

Ní iparí itàn tí a sàpẹ̀rẹ̀ nínú Habakkuk ori keji, Olúwa wá sí tẹ̀npìlì Rẹ̀ lójìjì ní October 22, 1844. Ó ẹ̀ bèrè gégé bí imùşẹ̀ àsoṭelẹ̀ tí Ó gbé kalẹ̀ gégé bí Palmoni nínú esè kẹrinlá ti Daniel méjọ.

Pálmóni

Ní ojú kẹwáá oşu keje nínú kàlẹ̀ndà Bíbélì, èyí tí ó bó sí ojú keji lélógún oşu kẹwáá ní ọ̀dún 1844, Hábakúkù 2:20 ẹ̀, a sì lè rí nọ̀nbà àpẹ̀rẹ̀ “220” nínú ‘ori àti esè’ tí n ẹ̀ idánimò àyípadà igbà-ipèsè kan nínú isẹ̀ Kristi nínú ibi mímọ̀ ti ọ̀run. Àmì àsoṭelẹ̀ kan ti egbèrún mérénlélógójì ni pé àwọn ni wón n tọ̀ Ọ̀dọ̀-Àgùntàn nàà léyìn ní ibikibi tí Ó bá lọ. Láti tọ̀ Kristi léyìn tùmọ̀ sí láti tọ̀ ọ̀ léyìn nínú Ọ̀rò Rẹ̀.

Nínú Ọ̀rò Rẹ̀, nọ̀mbà “220” dúró ní isàpẹ̀rẹ̀ fún isòkan iwà-àtòrunwá àti ẹ̀dá èniyàn, isẹ̀ gan-an tí Kristi si bèrè ní ojú nàà ni isẹ̀ fifi iwà-àtòrunwá Rẹ̀ sòkan pèlú ẹ̀dá èniyàn. Ní ọ̀dún 1844, ní ojú keji lélógún oşu kẹwáá, tàbí ní isàpẹ̀rẹ̀ gégé bí méjìlélógún igbà mẹwáá tí ó dọ̀gba sí “220” (22 X 10 = 220), tàbí bí o bá fẹ̀ sọ ó, ní ojú gan-an tí ó dọ̀gba ní isàpẹ̀rẹ̀ sí “220,” Habakuku “2:20” ẹ̀ nígbà tí Kristi kúrò ní Ibi Mímọ̀ wọ̀ Ibi Mímọ̀ Jùlọ̀ láti bèrè idájọ̀ iwádìí.

Palmoni, Nọ̀mbà Ìyanu nàà, dúró nínú “ibéèrè àti idáhùn” tí í ẹ̀ ọ̀pá àárín Adventism, ọ̀pọ̀ jùlọ̀ àwọn Adventist sì kò mọ̀ òtító yẹn rára.

“Ìwé Mímọ̀ tí, ju gbogbo àwọn mìíràn lọ, ti jẹ̀ ipilẹ̀ àti ọ̀pọ̀ àárín gbùngbùn igbàgbò Advent ni ikéde yíi pé, ‘Títí yòò fi di egbèrún méjì àti ọ̀dúnrún ojú; léyìn nàà ni a ọ̀ wẹ̀ ibi mímọ̀ nàà mọ̀.’ [Danieli 8:14.]” The Great Controversy, 409.

Dániẹ̀lì ori kejo esè kẹtálá àti kẹrinlá sàfihàn ibéèrè kan nínú esè kẹtálá tí idáhùn rẹ̀ sì tẹ̀lẹ̀ e nínú esè kẹrinlá. Ọ̀rò Heberu nàà, Palmoni, ni a tùmọ̀ sí “mímọ̀ kan pátó nàà” nínú esè kẹtálá, orúkọ̀ pátó Kristi nàà sì tùmọ̀ sí Olùka-Ìyanu tàbí Olùka Àwọn Àşirí.

Nígbà tí Ellen White sọ̀ pé esè kẹrinlá ni ọ̀pá àárín gbùngbùn àti ipilẹ̀ Adventism, ó fi itenumọ̀ àtòrunwá lé ibéèrè àti idáhùn àwọn esè méjèjì wònyí, èyí tí ó n béèrè pé kí Kristi gégé bí Onínọ̀mbà Ìyanu jẹ̀ ipò itòkasí àkókó. Arábinrin White tẹ̀numọ̀ léraléra lóri pàtàkì fifi Kristi hàn gégé bí òtító àárín gbùngbùn ti esè kọ̀ọkan, àti nínú esè kẹtálá àti kẹrinlá, ifarahàn Kristi hàn

gbangba níbè—“mímọ kan kan náà,”—eni tí í ẹ Palmoni.

Nígba tí Egbé Adventist kọ “àkókò méje” ti Lefitiku m̀erindínlógún sílẹ ní ọdún 1863, wọn pa ojú wọn mọ sí Palmoni, nítorí pé isètò àsoṭẹlẹ̀ tí ibeèrè àti idáhùn náà dá lórí ibátan láàárín “àkókò méje” ti Mose àti “egbèrún méjì ó lé ọ̀dúnrún ojo” ti Dániẹ̀li. Ibátan àsoṭẹlẹ̀ láàárín “àkókò méje” ti Mose tàbí egbèrún méjì, ọ̀dúnrún, àti ogún ọdún àti “egbèrún méjì àti ọ̀dúnrún iròlẹ̀ àti ààrọ̀” ti Dániẹ̀li tàbí egbèrún méjì àti ọ̀dúnrún ọdún ni a fi igbà múlẹ̀, èyí tí a n sojú fún pẹ̀lú àwọn nónbà, àti Aláṣirò Ìyanu náà wà ní ààrín gbùngbùn ibeèrè àti idáhùn tí í ẹ ọ̀pá ààrín Adventism. Àwọn tí ó bá tí ka àwọn ikòwé Josephus lè rántí àwọn àrìyànjiyàn ogbon rẹ̀ tí ó fi mọ̀ pé ohun pàtàkì méjì kan wà tí Olórun dá. Ọkan ni èdè Heberu, èkejì sì ni àkókò tí a lè wọn, èyí tí ó sì tún beèrè isirò.

Èsẹ̀ ketàlá beèrè pé, “Títí í fi igbà wo?” Èsẹ̀ náà kò beèrè pé, “Nígba wo?”; ó beèrè pé, “Títí í fi igbà wo?” Bí ibeèrè náà bá jẹ̀ nípa àkókò gígùn (títí í fi igbà wo?), tàbí bí ibeèrè náà bá jẹ̀ nípa ojú-igbà kan pàtó (nígba wo?), jẹ̀ ohun pàtàkì gidigidi fún ọ̀ye tó tọ̀. Idáhùn sí ibeèrè náà nínú esẹ̀ kerinlá jẹ̀ yálá fifihàn ojú-igbà kan pàtó, tàbí àkókò gígùn kan, ó sì ẹ́ ẹ́ kí ó jẹ̀ méjèjì pẹ̀lú; sùgbón ohunkóhun tí idáhùn náà bá jẹ̀, a gbòdò gbé e kalẹ̀ nínú àyíká ibeèrè tó wà nínú esẹ̀ ketàlá. Láti pín ọ̀rọ̀ náà ní òtítọ̀, tàbí ní èdè miràn, láti lóye idáhùn esẹ̀ kerinlá ní ọ̀nà tó tọ̀, ó nílò ọ̀ye tó péye nípa àyíká ibeèrè náà. Ẹ́ “nígba wo” ni tàbí “lẹ̀yìn náà” ni?

Àwọn ọ̀mùtí Èfúráímù n kòni ní àisókí pé esẹ̀ kerinlá n tọka sí àkókò kan pàtó, èyí tí wọn n dá mọ̀ gégé bí October 22, 1844, àti nígba tí wọn bá ẹ̀ beẹ̀ wọn lè dájú pé wọn n tọka sí apá ọ̀rọ̀ tí a ẹ̀sẹ̀ tọka sí láti inú The Great Controversy, sùgbón Ọ̀rọ̀ Olórun kì í yí padà rárá, beẹ̀ ni kò sì í sàisẹ̀ láé. Ibeèrè náà pé “títí yóò fi pé mélòó kan” n sọ̀rọ̀ nípa igbà-àkókò gígùn, kì í ẹ́ nípa àkókò kan pàtó. October 22, 1844 ni ó bẹ̀rẹ̀ àkókò idájọ̀ iwádíí náà, àti àwọn òtítọ̀ tí ó bá isẹ̀ náà lọ jẹ̀ ihinrere àinipẹkun, wọn sì ẹ́ pàtàkì jù bí kò ẹ́ ojo tí isẹ̀ náà ti bẹ̀rẹ̀ lọ.

Gírámà Heberu náà ẹ́ kedere, a sì tú itumọ̀ kan náà sí inú itumọ̀ King James Version. Kì í ẹ́ pé gírámà náà nikan ni ó fi ibeèrè náà sí ipò àyíká igbà pípẹ̀ ní kedere, sùgbón ibeèrè náà pé “títí yóò fi pé tó” jẹ̀ àmì isotẹlẹ̀ Bíbẹ̀li. A lè fi ẹ̀rì ọ̀pọ̀ ẹ̀lẹ̀rìí hàn pé ibeèrè náà pé “títí yóò fi pé tó” gégé bí àmì n sojú itàn 9/11 títí dé òfin Ojọ̀ Àìkú. A ó kọkọ̀ wo àmì “títí yóò fi pé tó” kì a tó padà sí Palmoni àti Joeli.

Yóò pé tó mélòó kan? Aísáyà Mefà

Nínú Isaiah orí kẹfà esẹ̀ kẹta, àwọn àngẹ̀li so pé ayé kún fún ògo Olórun.

Ọkan sì ké sí òmiràn, ó sì wí pé, Mímọ̀, mímọ̀, mímọ̀ ni Olúwa àwọn ọ̀mọ-ogun; gbogbo ayé kún fún ògo rẹ̀. Isaiah 6:3.

Arábinrin White so isòdákale àngẹ̀li Ifihàn meèèdógún pò mọ̀ àwọn àngẹ̀li inú esẹ̀ kẹta.

“Bí wọn [àwọn àngẹ̀li] ẹ́ n rí ojo iwájú, nígba tí gbogbo ayé yóò kún fún ògo Rẹ̀, orin iyin isẹgun ni a n fi ohùn aládùn tún láti ọ̀dọ̀ ọkan sí ọ̀dọ̀ ẹ̀lòmíràn pé, ‘Mímọ̀, mímọ̀, mímọ̀, ni Olúwa àwọn ọ̀mọ-ogun.’” Review and Herald, December 22, 1896.

Aísáyà wà ní 9/11, ó sì beèrè pé, “títí igbà wo” ni ó gbòdò máa fi iránsẹ̀ 9/11 hàn fún àwọn ènìyàn Laodikea tí kò fẹ̀ rí tàbí gbọ̀. A so fún un pé ó gbòdò fara dà á títí àwọn ilú yóò fi wó lulẹ̀, àti iparun

àwọn ilú nàà, èyí tí ó bèrè ní àkókò òfin Ojọ Àìkú nígbà tí ipèyìndà orilẹ̀-èdè bá tẹ̀lẹ̀ e pẹ̀lú ìbàjẹ̀ orilẹ̀-èdè.

Nígbà nàà ni mo wí pé, Olúwa, títí yóò fi pé tó? Ó sì dáhùn pé, Títí àwọn ilú yóò fi di ahoro láísí olùgbé, àti àwọn ilé láísí èniyàn, ilẹ̀ nàà yóò sì di ìṣodahoro pátápátá, tí Olúwa yóò sì mú èniyàn kúrò ní ọ̀nà jíjìn, ikòsílẹ̀ ńlá yóò sì wà láàrín ilẹ̀ nàà. Şùgbón síbẹ̀, idámẹ̀wàá kan yóò sì wà nínú rẹ̀, yóò sì padà, a ó sì jẹ́ ẹ̀ run: gégé bí igi teil, àti gégé bí igi oaku, èyí tí ipilẹ̀-àyè wọn wà nínú wọn nígbà tí wọn bá ta ewé wọn nù: bẹ̀ ẹ̀ ni irúgbìn mímọ̀ yóò jẹ́ ipilẹ̀-àyè rẹ̀. Isaiah 6:11–13.

Ní 9/11, nígbà tí a fi ògo Ọ̀lórún tan ayé mọ̀lẹ̀, a fi òróró yàn Isaiah láti mú ihìn-ojọ̀ òjò ikeyìn wá, ó sì béèrè pé, “títí di igbà wo” ni ó yẹ́ kí ọ̀nà maa fi ihìn 9/11 nàà hàn fún àwọn èniyàn tí ọ̀kàn wọn sanra? Ìdáhùn nàà ni pé, “títí” di òfin Ojọ̀-Àìkú, nígbà tí “ikòsílẹ̀ ńlá kan yóò wà láàrín ilẹ̀ nàà.” “Ìkòsílẹ̀ ńlá” nàà ni Adventism Laodicea mú ẹ̀, ẹ̀ni tí Isaiah, nínú orí ogún-dín-lógún, şàpepẹ̀ gégé bí Şébínà.

Kíyèsí i, Olúwa yóò kó ọ̀ lẹ́ sí ìgbèkùn líle, yóò sì bo ọ̀ dájúdájú. Dájúdájú yóò fi agbára yí ọ̀ ká, yóò sì ju ọ̀ bí bọ̀lù sí ilẹ̀ ńlá kan: níbẹ̀ ni iwọ̀ yóò kú, níbẹ̀ ni àwọn kẹ̀kẹ̀ ogun ògo rẹ̀ yóò sì di itijú ilé olúwa rẹ̀. Èmi yóò sì lé ọ̀ kúrò ní ipò rẹ̀, a ó sì fà ọ̀ sọ̀kalẹ̀ kúrò ní ipò rẹ̀. Isaiah 22:17–19.

Àwọn Adéféntìsì tí Laodíkèà kọ̀ òtítọ̀ nàà sílẹ̀ ní àkókò òfin Ojọ̀ Àìkú, a sì “borí wọn lulẹ̀” níbẹ̀ gégé bí a ti şàfihàn rẹ̀ nínú Dániẹ̀lì orí kọ̀kànlá ẹ̀sẹ̀ kọ̀kànlélógòjì.

Yóò sì wọ̀ ilẹ̀ ológo nàà pẹ̀lú, a ó sì bí ọ̀pọ̀ orilẹ̀-èdè şubú: şùgbón àwọn wònyí ni yóò bó nínú ọ̀wọ̀ rẹ̀, àní Edomu, àti Móábù, àti olórí àwọn ọ̀mọ̀ Amónì. Danieli 11:41.

Nígbà tí Isaiah béèrè pé, “yóò pé tó mélòò kan,” a sọ̀ fún un pé kí ó gbé iránşẹ̀ nàà kalẹ̀ fún Adventism títí dé òfin Ojọ̀ Àìkú nígbà tí “ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀” tí Daniel mẹ̀wàá-òkan ẹ̀sẹ̀ kọ̀kànlélógòjì yóò jẹ́ “borí lulẹ̀,” nígbà tí wọn yóò kọ̀ Sábáàtì sílẹ̀ àti Ọ̀lórún. Nígbà nàà ni a ó tu wọn jáde kúrò ní ẹ̀nu Oluwa gégé bí a ti şàfihàn rẹ̀ nínú iwé Ìfihàn, níbi tí gbogbo àwọn iwé Bíbélì ti pàdẹ̀ tí wọn sì parí, àti níbi tí Isaiah méjìlélógún Shebna ẹ̀ ń jẹ́ pé a “ju” ú “pẹ̀lú agbára” “bí bọ̀lù sínú ilẹ̀ ńlá kan” bí a ẹ̀ “mú wọn kúrò” “jìnnà réré.”

Ní àkókò yẹ̀n, iyókù tí a dúró sí gégé bí “idámẹ̀wàá” (èyí tí í ẹ̀ ẹ̀bùn idámẹ̀wàá) “yóò padà”; àwọn ẹ̀ni tí a fi wé àwọn igi nínú ọ̀rọ̀ nàà, tí wọn ní “èròjà inú” tí ó ẹ̀ kù nígbà tí a bá ti ju ewé wọn sọ̀nù. “Ewé” dúró fún ijẹ̀wọ̀ nínú àpẹ̀júwe àsọ̀tẹ̀lẹ̀. Nígbà tí Adventism bá dé sí òfin Ojọ̀ Àìkú tí ó sì gba ojọ̀ kìn-ín-ní ọ̀sẹ̀ dípò Sábáàtì Ọ̀lórún, wọn yóò ju ewé “ijẹ̀wọ̀” wọn sọ̀nù, wọn kì yóò sì tún sọ̀ pé àwọn ń gbéga Sábáàtì ojọ̀ keje tí Ọ̀lórún mọ̀.

“Ìfíbú igi ọ̀pọ̀tọ̀ jẹ́ àkàwé tí a ẹ̀ ní işẹ̀. Igi aláiso yẹ̀n, tí ń fi ewé rẹ̀ tí ó kún fún işeré hàn gbangba ní ojú Kristi gan-an, jẹ́ àmì orilẹ̀-èdè Júù. Olùgbàlà fẹ́ láti mú kí ó yé àwọn ọ̀mọ̀-èyìn Rẹ̀ gbangba nípa idí àti idájú iparun Ísírẹ̀lì. Nítorí ète yí ni Ó fi fi ànímọ̀ iwà sí igi nàà, tí Ó sì fi sọ̀ ọ̀ di olútúmọ̀ òtítọ̀ Ọ̀lórún. Àwọn Júù yà sọ̀tọ̀ kedere kúrò lódò gbogbo àwọn orilẹ̀-èdè míràn, wọn ń jẹ̀wọ̀ ìşòtítọ̀ sí Ọ̀lórún. Ó ti ẹ̀ ojúrere pàtàkì sí wọn, wọn sì ń sọ̀ pé olódodo ni àwọn ju gbogbo àwọn èniyàn míràn lẹ̀. Şùgbón ifẹ́ ayé àti ojúkòkòrò èrè tí bà wọn jẹ́. Wọn ń

şògò nínú ìmò wòn, şùgbòn wòn kò mọ ohun tí Olórùn n béeèrè, wòn sì kún fún àgàbàgebè. Bí igi aláìsò nàà, wòn na àwọn ẹka wòn tí ó kún fún ìşeré sòkè, tí ó dà bí ohun tí ó dùn mọni lójú, tí ó sì lẹwà ní ìrìran, şùgbòn wòn kò so “nńkan kan bí kò şe ewé.” Ẹsìn àwọn Júù, pẹ̀lú tẹ̀npìlì rẹ̀ olólá, àwọn pepe mímó rẹ̀, àwọn àlùfàà tí n wọ adé mímó, àti àwọn ayeye rẹ̀ tí ó kún fún olá, dájú pé ó lẹwà ní ìrìsì òde; şùgbòn ìrẹ̀lẹ̀, ifẹ̀, àti inú-rere kò sí nínú rẹ̀.”

“Gbogbo igi inú ogbà ọpọtó nàà kò ní èso rárá; şùgbòn àwọn igi tí kò ní ewé kò mú irètí kankan dide, beẹ̀ ni wòn kò fa idààmú wá. Nípase àwọn igi wọnyí ni a şe aşojú àwọn Kèfèrí. Wòn jẹ aláìní iwà-bí-Olórùn gégé bí àwọn Júù nàà şe jẹ; şùgbòn wòn kò tii jẹwọ pé àwọn n sin Olórùn. Wòn kò şe ifihàn igbéraga asán kankan nípa rere. Wòn jẹ afójú sí işe àti ọ̀nà Olórùn. Pẹ̀lú wòn, àkókò ọpọtó kò tii dé. Wòn şì n dúró de ojọ kan tí yóò mú ìmọ̀lẹ̀ àti irètí wá fún wòn. A mú àwọn Júù, tí wòn ti gba àwọn ibùkún tí ó pò sii láti ọ̀dọ̀ Olórùn, jiyàn fún ilòbùburú tí wòn fi àwọn ẹ̀bùn wọnyí lò. Àwọn ànfààní tí wòn fi n şògò kò şe nńkan miiran bí kò şe láti pọ̀ si ẹ̀bi wòn.” *The Desire of Ages*. 582, 583.

Ní àkókò òfin Ojọ Àìkú, ijẹwọ̀ Ládíkíà ti Ádífẹ̀ntìsì pé àwọn ni èniyàn májẹmú Olórùn ti parí, bí wòn şe gba àmì májẹmú ikú, tí wòn sì kọ̀ èdidi májẹmú iyè. Nígba nàà ni wòn ju ewé ijẹwọ̀ wòn şonù, ohun tí a sì mú wá sí ìran ni iyókù kan tí Isaiah şojú fún, ẹni tí ní 9/11 “padà” sí àwọn ọ̀nà àtijó, tí a sì tẹ̀ wòn lulẹ̀ sínú erupẹ̀ nígbà tí wòn (Isaiah) mò ìriri ibájé rẹ̀, tí a sì tún wẹ̀ wòn mọ̀ lẹ̀yìn nàà pẹ̀lú eyín iná láti orí pepe. Sister White jẹ̀ kí a mò pé eyín iná láti orí pepe n şojú iwẹ̀mó, şùgbòn iwẹ̀mó kí i şe ohun miiran bí kò şe ohun tí eyín iná nàà şe nígbà tí ó fi kan ètè Isaiah.

“Eyín iná aláàyè nàà jẹ̀ àmì işàfòmó. Bí ó bá kan ètè, kò sí ọ̀rò àimó kankan tí yóò jade láti inú wòn. Eyín iná aláàyè nàà pẹ̀lú n şapeşere agbára àwọn isapá àwọn iránşẹ̀ Olúwa.” *Review and Herald*, October 16, 1888.

“Eyín iná” láti orí pepe tí a n şo sí ayé ní àwọn ojọ̀ ikeyin ni àwọn eyín iná tí a şo sí ayé nígbà tí a şì èdidi keje àti ikeyin nínú ẹ̀şè márùn-ún àkókó ti Ifihàn orí kejo. A wẹ̀ Isaiah mọ̀, àti nítorí nàà, ẹgbẹ̀rún méjilélógórin àti ẹgbẹ̀rún mérinlélógóji nàà, nípa eyín iná tí ó kan ètè wòn, şùgbòn “eyín iná” nàà jẹ̀ iránşẹ̀. Ó kan ètè wòn nígbà tí wòn gba iwé nàà kúrò lówó angeli nàà tí wòn sì jẹ̀ e.

Fi òtító rẹ̀ yà wòn sí mímó: ọ̀rò rẹ̀ ni òtító. Johanu 17:17.

Àwọn tí wòn “padàbò” tí wòn sì di iyókù (àkùkù) ni a şàfihàn gégé bí igi òkì àti igi tílì; gégé bí Kristi ti “fi àwọn ànimó iwà sínú igi nàà, tí ó sì şo ó di olùşàlàyé òtító àtòrunwá,” beẹ̀ ni àwọn igi tí Isaiah ní nàà ní “ànimó iwà” nàà nínú wòn gégé bí a ti şàfihàn rẹ̀ nípasè “èròjà.” Èròjà nàà n bá àwọn igi nàà wà, àní nígbà tí a bá kó àwọn tí kò jẹ̀ nńkan bí kò şe ewé ijẹwọ̀ nikan kúrò. “Irúgbìn mímó” ni “èròjà” nàà, Kristi sì ni “irúgbìn mímó” ti àşotélẹ̀. Àwọn igi wọnyí tí a şàfihàn gégé bí iyókù, àti pẹ̀lú Isaiah fúnra rẹ̀ nínú orí kẹ̀fà, n şapeşere èniyàn, nítorí nàà wòn şapeşere ẹ̀dá èniyàn; irúgbìn mímó nàà sì n şapeşere iwà-àtòrunwá. Nípa beẹ̀, Isaiah orí kẹ̀fà n tọ̀ka sí iwẹ̀nùmó Adventism láti 9/11 títi dé òfin Ojọ̀ İsinmi, gbogbo kùlẹ̀kùlẹ̀ tí Isaiah sì fi kún itàn àşotélẹ̀ nàà ni a şàfihàn nínú ibéeèrè rẹ̀ pé, “títí di ìgbà wo”. Fún Isaiah, idáhùn sí “títí di ìgbà wo” ni láti 9/11 títi dé òfin Ojọ̀ İsinmi.

Yóò Pé Tó Mèlòó Kan? 1840–1844

Ojò kọkànlá, oṣù Kejo, ọdún 1840 jẹ àpẹẹrẹ ti 9/11, àti pé nínú itàn àsoṭelẹ̀ láti ojò kọkànlá, oṣù Kejo, ọdún 1840 títi dé ojò kejilélógún, oṣù Kẹwàá, ọdún 1844, ogun Òkè Kámẹ̀lì láàárín Èlìjà àti àwọn wòlù Jésébẹ̀lì ṣẹ̀lẹ̀. Ní ikeyin, a fi hàn pé àwọn wòlù Báálì jẹ̀ wòlù èké, Èlìjà sì pa wọn, ṣùgbón ní ibèrẹ̀ pátápátá ifarakanra náà, Èlìjà béèrè ibèèrè pé, “ẹ̀ ó pé tó igbà wo” ni ẹ̀ ó fi n yèmẹ̀jì láàárín èrò méjì.

Èlìjà sì tò gbogbo èniyàn wá, ó sì wí pé, Yòò ti pé tó kí ẹ̀ máa ṣiyèmẹ̀jì láàárín èrò méjì? Bí Olúwa bá jẹ̀ Ọ̀lórùn, ẹ̀ máa tẹ̀ lé e; ṣùgbón bí Báálì bá jẹ̀ bẹ̀, ẹ̀ máa tẹ̀ lé e. Ṣùgbón àwọn èniyàn kò dá a lóhùn ọ̀rọ̀ kan. Nígbà náà ni Èlìjà wí fún àwọn èniyàn pé, Èmi, èmi nìkan ṣoṣo ni ó kù gégé bí wòlù Olúwa; ṣùgbón àwọn wòlù Báálì jẹ̀ ọ̀kẹ̀ m̀rindínlógòrìn àti àádọ̀ta èniyàn. 1 Kings 18:21, 22.

Èlìjà wà ní August 11, 1840; ó sì n bi iran náà léèrè bóyá iròyìn Mílléràitì jẹ̀ ọ̀títọ̀ tàbí pé irọ̀ ni? Òmíràn ni iròyìn náà sí Laodicea, gégé bí Isaiah six náà ṣe rí.

“Egbeegberun ni a dari lati gba otito ti William Miller waasu mora, a si gbe awon iranse Olurun di de ninu emi ati agbara Elijah lati kede iranse naa. Ggege bi Johanu, asaju-on Jesu, be ni awon ti won n waasu iranse pataki yi ni ifipa mu ninu lati fi aake si gbongbo igi naa, ki won si pe awon eniyan lati mu eso ti o ye fun ironupiwada jade. A se eri won lati ji awon ijo soke, ki o si ni ipa agbara lori won, ki o si fi iwa tooto won han gbangba. Bi a si ti n ke ikilo pataki naa pe ki won sa kuro ninu ibinu ti n bo, opo ninu awon ti won darapo mo awon ijo gba iranse imularada naa; won ri iyipadaseyin won, won si fi omije kikoro ti ironupiwada ati pelu irora jjinle okan re ara won silo niwaju Olurun. Bi Emi Olurun si ti ba le won, won ran won lowo lati ke igbe naa pe, ‘E beru Olurun, ki e si fi ogo fun Un; nitori wakati idajo Re de.’”
Early Writings, 233.

Nínú itàn idánwò ọdún 1840 sí 1844, àwọn Pùròtẹ̀sítàntì tí wọn kọ̀ iranṣẹ̀ Èlìjà di àwọn ọ̀mọ̀bínrìn Róòmù, wọn sì fi aṣo ọ̀ṣẹ̀ Pùròtẹ̀sítàntì lé Adventismu Millerite lówó. Pẹ̀lú Isaiah àti Èlìjà, a ní ẹ̀lẹ̀rìí méjì tí n jẹ̀rìí sí ọ̀títọ̀ pé ibèèrè náà, “yòò pé tó igbà wo,” jẹ̀ ààmì itàn tí ó bèrẹ̀ ní 9/11 tí ó sì parí ní ọ̀fìn Àìkú. Nínú itàn Millerite, August 11, 1840 bá 9/11 mu, October 22, 1844 sì bá ọ̀fìn Àìkú mu. Nígbà tí iná sòkalẹ̀ láti ọ̀run tí ó sì jọ̀ ẹ̀bọ̀ Èlìjà run, gbogbo òkúta méjìlá náà ni a tan imọ̀lẹ̀ sí pẹ̀lú ẹ̀bọ̀ náà, bẹ̀ ni a sì fi àmì lé ọ̀gòrùn-ún kan àti m̀rindínlógóji egberun ggege bí àsiá tí a ṣojú rẹ̀ gégé bí òkúta tí a tan imọ̀lẹ̀ sí. Nígbà náà ni Èlìjà pa àwọn wòlù èké, gégé bí United States, wòlù èké náà, ṣe n pa á gégé bí ijoba kefa ní ọ̀fìn Àìkú.

Aisaya m̀fà n fi ilana idanwo, iwenumo ati imimo han laarin awon eniyan Olurun lati 9/11 titi de ofin Ojo Aiku. Elijah n soro si iwa Laodikea ti awon eniyan Olurun, sugbon o tun n pese eri laarin woli tooto ati eke, ati ni iyipada re, iroyin tooto tabi eke. Ni bayi, bere lati August 11, 1840 ti o si pari ni October 22, 1844, a mu idanwo asotele wa sori awon Purotesitanti ti akoko Sardis, ati ggege bi ina ni Okè Karmeli se mu iyato si mejì jade, bere ni a fi egbe mejì han ni 1844. Egbe kan ninu ilana idanwo naa ni awon eniyan majemu ti yoo di “atijo” laipe, egbe keji si ni Adventism Millerite ti Olurun yoo ba da majemu si ni October 22, 1844. Akoko idanwo ati ipinya ni itan ogba ajara naa, bi a ti fi han pe Adventism Millerite ni woli tooto ni ipeya kan naa ti Purotesitanti Sardis bere si i mu ipa re se ggege bi Purotesitanti apayinda. Ggege bi a ti tu awon woli Baali sita ggege bi eke, bere naa ni a tu awon eniyan majemu atijo sita, leyin naa awon Millerite si da won mo ggege bi

omobinrin Romu. Itàn Òkè Karmeli àti pèlú ìmúṣe itàn nàà ní àkókò àwọn Millerite n pèsè èlérí kejì sí ti Aisaya mēfà pé ibèèrè nàà, “báwo pé tó,” jẹ àpẹrẹ àkókò láti 9/11 tí tí dé òfin Ojò Àìkú.

“Olúwa Ọlórún Ábúrámù, Ísáki, àti ti Ísírẹ̀lì, ni wólí nàà bèbè pé, ‘jẹ́ kí a mò lóní pé Ẹ̀wo ni Ọlórún ní Ísírẹ̀lì, àti pé èmi ni iránṣẹ̀ Rẹ̀, àti pé mo ti ẹ̀ gbogbo nńkan wònyí gégé bí ọ̀rọ̀ Rẹ̀. Gbọ̀ tẹ̀mi, Olúwa, gbọ̀ tẹ̀mi, kí àwọn èniyàn yìi lè mò pé Ẹ̀wo ni Olúwa Ọlórún, àti pé Ẹ̀wo ti yí ọ̀kàn wọn padà bọ̀ sí èyìn.’”

“Ìdákẹ̀jẹ̀ kan, tí ó n rẹ̀ni lórí nítorí iwúwo ọ̀lá-àṣẹ̀ rẹ̀, bo gbogbo èniyàn mólẹ̀. Àwọn àlùfàà Baali n m̀ì ní ibèrù. Ní mímò èbi wọn, wọn n retí iyà kíákíá.”

“Bí àdúrà Èlìjà ti parí tán ni iná àrà, bí ìmólẹ̀ mànámáná tó n tàn yọ, sò kalẹ̀ láti ọ̀run wá sórí pepẹ̀ tí a ti gbé kalẹ̀, ó sì jó èbọ̀ nàà run, ó lá omi tó wà nínú ikòrò nàà tán, ó sì jó àní àwọn òkúta pepẹ̀ nàà run pèlú. Itanràn iná nàà tan ìmólẹ̀ sórí òkè nàà, ó sì mú ojú ọ̀pọ̀ èniyàn nàà dínà. Nínú àwọn àfonífojì tó wà nísàlẹ̀, níbi tí ọ̀pọ̀ èniyàn ti n wo lónà ifòkànsin àti irètí pèlú ibànújẹ̀ bí àwọn tí ó wà lókè ẹ̀ n ẹ̀, isòkalẹ̀ iná nàà hàn gbangba, gbogbo wọn sì yà á lẹ̀nu ní ohun tí wọn rí. Ó dàbí ọ̀wọ̀n iná tí ó yà àwọn ọ̀mọ̀ Israẹ̀lì kúrò lódò ẹ̀gbẹ̀ ọ̀mọ̀ ogun Ejibiti ní Òkun Pupa.”

“Àwọn èniyàn tí ó wà lórí òkè wólẹ̀ pèlú ibèrù mímò níwájú Ọlórún àirí. Wọn kò gbójúgbóyà láti máa tẹ̀síwájú ní wíwo iná tí a rán láti ọ̀run. Wọn bèrù pé àwọn fúnra wọn yóò jẹ̀ run; àti níwọn bí a ti dá wọn lójú nípa ojúṣe wọn láti jẹ́wọ̀ Ọlórún Elijah gégé bí Ọlórún àwọn baba wọn, èni tí wọn jẹ̀ gbèsè isòtító sí, wọn kígbẹ̀ papọ̀ bí èni pé ohùn kan soṣo ni, pé, ‘Olúwa, òun ni Ọlórún; Olúwa, òun ni Ọlórún.’ Pèlú ifarahàn tí ó yanilẹ̀nu, igbe nàà dún ká gbogbo òkè, ó sì tún ró padà ní pètẹ̀lẹ̀ isàlẹ̀. Nígbèyìn-gbèyìn Ísírẹ̀lì jí, a kò sì tán án mò; ó ronúpiwàdà. Nígbèyìn-gbèyìn àwọn èniyàn rí i bí wọn ti bu Ọlórún lórúko jẹ̀ gidigidi tó. Ẹ̀wà ijòsin Baali, ní iyàtò sí isẹ̀ isin tí ó bójú mu tí Ọlórún tòótó bèèrè, ti hàn gbangba pátápátá. Àwọn èniyàn mò idájó òdodo àti àánú Ọlórún nínú didá iri àti òjò dúró tí tí a fi mú wọn jẹ́wọ̀ orúko Rẹ̀. Wọn ti ẹ̀tán báyi láti jẹ́wọ̀ pé Ọlórún Elijah ga ju gbogbo òrìṣà lọ.” Àwọn Wólí àti Àwọn Ọ̀ba, 153.

Yóò Pé To Báwo? Mósè

Ìgbà àkókó tí a ti gbé ibèèrè àpẹrẹ̀ nàà dide pé, “yóò pé tó ìgbà wo,” nínú Ọ̀rò àṣotẹ̀lẹ̀ ni ó wà nínú àjàkálẹ̀ àrùn kejọ̀ lórí àwọn ará Ejibiti ní àkókò Mósè. Àjàkálẹ̀ àrùn kejọ̀ nàà ni “èésú” (àmì isàpẹrẹ̀ ti Islam) tí a fi “ẹ̀fúfú ilà oòrùn” (àmì isàpẹrẹ̀ ti Islam) mú wá.

Mósè àti Áárónì sì wólẹ̀ lọ sódò Farao, wọn sì wí fún un pé, Báyi ni Olúwa, Ọlórún àwọn Héberù, wí, Yóò ti pé tó tí Ẹ̀wo fi n kò láti rẹ̀ ara rẹ̀ sílẹ̀ níwájú mi? Jẹ́ kí àwọn èniyàn mi lọ, kí wọn lè sin mí. Sùgbón bí Ẹ̀wo bá kò láti jẹ́ kí àwọn èniyàn mi lọ, wò ó, ní ọ̀lẹ̀ ni èmi yóò mú àwọn esú wá sínú ilẹ̀ agbègbè rẹ̀: Wọn yóò sì bo ojú ilẹ̀ mò, tí a kò fi lè rí ilẹ̀ nàà; wọn yóò sì jẹ̀ iyókù ohun tí ó sá, èyí tí ó kù fún yín kúrò nínú yinyin; wọn yóò sì jẹ̀ gbogbo igi tí ó n hù fún yín láti inú pápá: Wọn yóò sì kún ilẹ̀ rẹ̀, àti ilẹ̀ gbogbo àwọn ọ̀mọ̀-òdò rẹ̀, àti ilẹ̀ gbogbo àwọn ará Íjibiti; irú èyí tí àwọn baba rẹ̀, tàbí àwọn baba àwọn baba rẹ̀, kò tii rí láti ojọ̀ tí wọn ti wà lórí ilẹ̀ ayé tí tí di ònì yí. Ó sì yí padà, ó sì jáde kúrò lódò Farao.

Àwọn iránṣẹ̀ Fáraò sì wí fún un pé, “Yóò ti pé tó báyi tí ọ̀kúnrin yìi yóò fi di idẹ̀kùn fún wa? Jẹ́ kí àwọn ọ̀kúnrin nàà lọ, kí wọn lè sin Olúwa Ọlórún wọn. Ẹ̀sẹ̀ Ẹ̀wo kò tii mò pé Ejibiti ti run?”

A si tún mú Mósè àti Áróni wá sòdò Fáraò; ó si wí fún wọn pé, E lo, ẹ sin Olúwa Ọlórún yín: sùgbọn ta ni àwọn tí yòò lo?

Mósè si wí pé, A óo lo pèlú àwọn ọdọ wa àti àwọn àgbà wa, pèlú àwọn ọmọkúnrin wa àti àwọn ọmọbinrin wa, pèlú àwọn àgùntàn wa àti pèlú àwọn màlúù wa ni a óo lo; nítorí a gbòdò ẹ ajòdún kan fún Olúwa.

Ó si wí fún wọn pé, “Kí Olúwa bá yín rí bẹẹ gégé bí èmi yòò ẹ jé kí ẹ lo, ẹyin àti àwọn ọmọ yín kékeré; ẹ sọra sí i; nítorí ibi wà ní iwájú yín. Kí í ẹ bẹ: ẹ lo nísinsin yí, ẹyin tí ẹ jé ọkúnrin, kí ẹ si sin Olúwa; nítorí ẹyí ni ẹ fé.” A si lé wọn jáde kúrò níwájú Farao.

Oluwa si sọ fún Mósè pé, “Na ọwọ ẹ lóri ilẹ Ejibiti nítorí àwọn ẹsú, kí wón lè gòkè wá sórí ilẹ Ejibiti, kí wón si jẹ gbogbo ewéko ilẹ nàà run, àní gbogbo ohun tí yìnyìn olókúúta ti fi sílẹ.” Mósè si na ọpá ẹ lóri ilẹ Ejibiti; Oluwa si mú kí afẹfẹ ilà-oòrùn fé sórí ilẹ nàà ní gbogbo ọjó nàà àti ní gbogbo ọru nàà; nígbà tí ilẹ mọ, afẹfẹ ilà-oòrùn nàà mú àwọn ẹsú wá. Àwọn ẹsú nàà si gòkè wá sórí gbogbo ilẹ Ejibiti, wón si balẹ sí gbogbo àlàà Ejibiti: wón le koko gidigidi; irú àwọn ẹsú bẹẹ kò tii wá rí sáájú wọn, bẹẹ ni irú wọn kò ní sí léyìn wọn. Nítorí wón bo ojú gbogbo ilẹ, tó bẹẹ tí ilẹ fi sòkùnkùn; wón si jẹ gbogbo ewéko ilẹ nàà run, àti gbogbo ẹso igi tí yìnyìn olókúúta ti fi sílẹ: kò si sí ohun aláwọ ewé kankan tí ó ẹkù nínú igi, tabí nínú ewéko oko, ní gbogbo ilẹ Ejibiti.

Nígbà nàà ni Fáraò pe Mósè àti Áróni wá ní kánkán; ó si wí pé, Mo ẹ sí Olúwa Ọlórún yín, àti sí yín pèlú. Nítorí nàà, jòwọ, ẹ dári ẹsẹ mi jì mí ní ìgbà yí nikan, kí ẹ si bẹ Olúwa Ọlórún yín pé kí ó mú ikú yí kúrò lóri mi nikan. Ó si jáde kúrò lódò Fáraò, ó si bẹ Olúwa. Olúwa si mú afẹfẹ iwọ-oòrùn alágbára gidigidi dide, ó si gbé àwọn ẹsú nàà kúrò, ó si ju wón sínú Òkun Pupa; kò sí ẹsú kan soşo tí ó ẹkù ní gbogbo àlàà ilẹ Ejibiti. Eksodu 10:3–19.

Àkókó, “Olúwa Ọlórún àwọn Héberù” béèrè pé, “Yòò ti pé tó ìgbà wo tí iwọ yòò fi kò láti ẹ ara ẹ sílẹ níwájú mi?” léyìn nàà àwọn ọmọ-ọdò Fáraò si tún béèrè lówọ Fáraò pé, “Yòò ti pé tó ìgbà wo ni ọkúnrin yí yòò fi jé idẹkùn fún wa?” A béèrè ibéèrè nàà ní àsikò iyonu kejo, ẹyí tí ó bá 9/11 mu fún ọpọlọpọ idí. Iyonu kewáá ni pípa àkóbí, ẹyí tí ó bá àgbélébùú mu, a si tẹlẹ e pèlú irẹwẹsì légbẹẹ Òkun Pupa, ẹyí tí ìmísí fi bá irẹwẹsì àwọn ọmọ-ẹyin níbi àgbélébùú mu, ẹyí si tún bá irẹwẹsì fílá àwọn ọmọ ẹgbé Miller ní 1844 mu. Àwọn eleríi mètẹta wonyí gbogbo wón bá òfin Ojọ Àikú mu. Iyonu kewáá ni òfin Ojọ Àikú, iyonu méji sáájú rẹ si ni iyonu kejo mú àwọn “ẹsú” wá lóri “ẹfúfú ilà-oòrùn.” Àwọn “ẹsú” nàà bo gbogbo ayé, gégé bí Íslámù ẹ ní m̀ gbogbo ayé lóní bí ó ti tan òkùnkùn rẹ ká nípasẹ̀ isíkiri tí a fipá múni ẹ. Orúko Látin ti “ẹsú asálẹ” ni “locusta migratoria,” tí ó ní sojù itànkálẹ̀ Íslámù nípasẹ̀ isíkiri, ẹyí tí a fi hàn gégé bí àpẹrẹ̀ nínú ayé ẹ̀dà gégé bí isíkiri.

Iyonu keşan-án jẹ òkùnkùn tí a lè fowó kan.

Oluwa si sọ fún Mose pé, “Na ọwọ ẹ sókè sí ọrun, kí òkùnkùn lè bo ilẹ Ejibiti, àní òkùnkùn tí a lè fi ara mọ.” Mose si na ọwọ ẹ sókè sí ọrun; òkùnkùn biribiri si bo gbogbo ilẹ Ejibiti fún ojọ m̀eta: wón kò rí ara wón, bẹẹ ni kò sí ẹni tí ó dide kúrò ní ipò rẹ fún ojọ m̀eta: sùgbọn gbogbo àwọn ọmọ Israèli ní imọlẹ̀ nínú ibùgbé wón. Eksodu 10:21–23.

Nínú àpẹrẹ̀ àfihàn “báwo ni yòò ti pé tó” tí Òkè Kámèlì àti Èlìjà sojú fún, iyatò kan ní farahàn nígbà tí iná sò kalẹ̀ láti ọrun wá. Ọlórún Èlìjà ẹ ohun tí Báálì kò lè ẹ. Nínú itàn àwọn Mílléráítì, a

şe iyàtò nàà láàárín isìn Pùrótésítànti Sádìsì tí ó ti şubú àti Adventismu Míllèràítì. Pèlú Mósè, iyàtò nàà jé òkùnkùn tàbí imòlè. Imòlè wà nínú àwọn ilé àwọn Hébéru. Isaiah tún jé kí a mò pé àwọn tí kò ní imòlè nínú ilà Mósè, tí wọn sì tún jé àwọn tí Èlìjà pa run, àti àwọn tí wọn padánù aşò àwòlèkè Pùrótésítànti ní àkókò àwọn Míllèràítì, jé “àwọn èniyàn” tí wọn “gbò” “ní tòótó, şùgbòn wòn kò yé e; wòn sì “rí” “ní tòótó, şùgbòn wòn kò fojú inú wò ó.” Lèyìn nàà ni a şe ikéde kan nípa àwọn èniyàn wònyí tí ó sọ pé, “Mu ọkàn àwọn èniyàn yìi sanra, kí o sì jé kí etí wòn di líle, kí o sì pa ojú wòn dé; kí wòn má bàa fi ojú wòn rí, kí wòn má bàa fi etí wòn gbò, kí wòn má bàa fi ọkàn wòn yé e, kí wòn sì yí padà, kí a sì mú wòn láradá.”

Ní ifè láti şe işè nàà, şùgbòn tí işè àyànfúnni láti wàásù fún àwọn tí kì yòò gbò ti bo ó mólè, Isaiah “nígbà nàà wí pé,” “Olúwa, yòò pé tó mólò?”

Méta ikéyìn nínú àjàkálè-àrùn mēwáá ti Ejibiti n jé èrì fún àwọn igbésè méta láti 9/11 tí tí dé òfin Ojò-Aìkú. Ní August 11, 1840, a fi agbára fún ihinrere ángèli kííní, àti ní April 19, 1844, ángèli kejì dé, a sì fi agbára fún un ní Ìpadé Àgọ Exeter láti August 12–17, ángèli keta sì dé ní October 22, 1844. Ángèli keta bá òfin Ojò-Aìkú mu, nítorí nàà ó n fi ilàna igbésè méta hàn, nítorí o kò lè ní èketa láisì àkókó àti èkejì.

“A fi iránşé àkókó àti èkejì nàà hàn ní ọdún 1843 àti 1844, àti ní báyií a wà lábé ikéde ti èketa; şùgbòn gbogbo àwọn iránşé mēteşeta nàà şì yé kí a máa kéde wòn. Ó şe pàtàkì gan-an ní báyií gégé bí ó ti rí tẹlè rí pé kí a tún wòn sọ fún àwọn tí n wá òtító. Nípa ikòwé àti nípa ohùn ni a gbodò fi kéde nàà dún, kí a sì fi ètò wòn hàn, pèlú ilò àwọn àşotèlè tí n mú wa dé sí iránşé angeli keta. Èketa kò lè sí láisì àkókó àti èkejì. Àwọn iránşé wònyí ni a gbodò fi fún ayé nípasè àwọn itejáde, nínú àwọn àşoyé, ní fifi nínú itàn àşotèlè hàn àwọn ohun tí ó ti şelè àti àwọn ohun tí yòò şelè.” Selected Messages, iwé 2, 104, 105.

A ti fi imísì şe àfikún àjàkálè-àrùn kēwáá ti Ejibiti mò àgbélébùú àti idààmú tí ó tẹ lé e tí ó ní ibáşepò pèlú rẹ. Nítorí nàà, àjàkálè-àrùn kēwáá nàà ni irántí keta, èyí tí, nípa dandan àşotèlè, ó gbodò jé pé irántí kìn-ín-ní àti èkejì ti şáájú rẹ. Ní 9/11 Olúwa béèrè lówó Farao pé, “títí igbà wo” àti lésèkēsè lèyìn èyí àwọn ọmọ-ọdọ Farao nàà sì tún béèrè pé, “títí igbà wo.” Lèyìn tí Mose fi ibèèrè Olórun nàà pé “títí igbà wo” ránşé sí Farao, àti ní kété şáájú kí àwọn ọmọ-ọdọ nàà tún ibèèrè Mose nàà sọ fún Farao, Mose fi àmì sí ibi iyípadà kan pé, “ó yí ara rẹ padà, ó sì jáde kúrò lódò Farao.” Eksodu 10:6.

9/11 jé àkókó iyípadà àşotèlè, èyí tí a fi àpèrẹ hàn nígbà tí Mósè mú iyonu eşú wá, tí ó sì dé pèlú èfúùfú ilà-oòrùn.

“Àwọn àkókó kan wà tí wòn jé ibi iyípadà nínú itàn àwọn orílè-èdè àti ti ijọ. Nínú ipèsè Olórun, nígbà tí àwọn isòro pàtàkì wònyí bá dé, a máa fi imòlè tí ó yé fún àkókó nàà hàn.” Bible Echo, August 26, 1895.

Iyonu àjálú tó tẹlè e yò òkùnkùn tàbí imòlè jáde, gégé bí ipò èyà tí o wà nínú rẹ. 9/11 jé “àkókó yíyí pàtàkì nínú itàn àwọn orílè-èdè àti ti ijọ.” Ní àkókó yèn ni a pé àwọn èniyàn Olórun láti padà, kí wòn sì máa rìn nínú àwọn ọnà àtijó, şùgbòn wòn kò láti rìn nínú wòn, wòn kò sì fetí sí ohùn ipè. Ìyapa láàárín òkùnkùn àti imòlè ni a şe lèyìn Elijah, Moses sì béèrè pé, “títí dígbà wo?” Ó tún sọ nínú àyokà nàà pé:

“Àwọn àkókò kan wà tí wọn jẹ ibi iyípadà nínú itàn àwọn orilẹ̀-èdè àti ti ijọ. Nínú àbójútó Qlòrun, nígbà tí àwọn isòro pàtàkì wònyí bá dé, a máa fi imọlẹ̀ tí ó yẹ fún àkókò náà hàn. Bí a bá gbà á, ilòsìwájú ẹ̀mí n bẹ; bí a bá kò ọ, irẹ̀wẹ̀sì ẹ̀mí àti iparun bí ọkọ ojú omi tí ó fọ ni yóò tẹ̀lé e.” Bible Echo, August 26, 1895.

A ó tẹ̀sìwájú lórí kókó-ọ̀rọ̀ “títí yóò fi pé báwo” nínú àpílẹ̀kọ tó kàn.

“Nínú oṣù Karùn-ún, ọdún 1842, wọn pé Àpéjọ Gbogbògbò kan ní Boston, Massachutes. Ní ibèrè ipadé yí, àwọn Arákùnrin Charles Fitch àti Apollos Hale, láti Haverhill, gbé àwọn àwòrán àsoṭelẹ̀ Dániẹ̀lì àti Jòhànù kalẹ̀, èyí tí wọn ti yà sí orí aṣo, pẹ̀lú àwọn nọmbà àsoṭelẹ̀, tí n fi imúṣe wọn hàn. Arákùnrin Fitch, nígbà tí ó n ṣàlàyé láti inú àtẹ náà níwájú Àpéjọ náà, so pé, nígbà tí ọ̀n n ṣàyèwò àwọn àsoṭelẹ̀ wònyí, ọ̀n ti rò pé bí ọ̀n bá lè mú irú nṁkan kan jáde bí èyí tí a fi hàn níbí, yóò mú ọ̀ràn náà rọ̀rùn síí, yóò sì jẹ́ kí ó rọ̀rùn fún ọ̀n láti fi í hàn fún àwùjọ olùgbọ̀. Imọlẹ̀ síí wà ní ọ̀nà wa níhìn-ín. Àwọn arákùnrin wònyí ti n se ohun tí Olúwa fi hàn Hábakúkù nínú iran rẹ̀ ní ọdún 2,468 ṣáájú, nígbà tí Ó wí pé, ‘Kọ iran náà sílẹ̀, kí o sì mú un se kedere lórí àwọn tábilì, kí ẹnì tí ó bá kà á lè sáré. Nítorí iran náà sì jẹ́ fún àkókò tí a yàn.’ Habakkuk 2:2.”

“Lẹ̀yìn ijíròrò diẹ̀ lórí ọ̀ràn náà, wọn fi ibò àpapọ̀ láisí ẹnì tí ó tako pé kí wọn tẹ̀ ẹ̀gbèrún mètá irú èyí yí ní ọ̀nà lithograph, èyí tí a sì se láipẹ̀. Wọn pè wọn ní ‘àwọn àwòrán itòlẹ̀ṣeṣe 43.’ Ipadé Àgbà yí se pàtàkì gan-an.” The Autobiography of Joseph Bates, 263.

“Mo ti rí i pé ọwọ̀ Olúwa ló dari àtẹ̀ jáàdì 1843, àti pé kò yẹ́ kí a yí i padà; pé àwọn nọmbà náà rí gégé bí Ọ̀n ti fẹ́ kí wọn rí; pé ọwọ̀ Rẹ̀ wà lórí rẹ̀, ó sì fi àṣìṣe kan sínú diẹ̀ lára àwọn nọmbà náà pamọ̀, kí ẹnìkẹ̀nì má bàà lè rí i, títí ọwọ̀ Rẹ̀ fí yọ kúrò.” Early Writings, 74.

“Èrì isòkan àwọn olùkòni àti àwọn iwé iroyin Ipàdàbò Keji ni, nígbà tí wọn dúró lórí ‘ìgbàgbọ̀ ibèrè,’ pé itẹ̀jádé àtẹ̀ náà jẹ́ imúṣe Hábakúkù 2:2, 3. Bí àtẹ̀ náà bá jẹ́ kókó ọ̀rọ̀ àsoṭelẹ̀ kan (àti pé àwọn tí n sẹ̀ e fi ìgbàgbọ̀ ibèrè sílẹ̀), nígbà náà ó tẹ̀lé pé BC 457 ni ọdún láti inú èyí tí a ti yẹ́ kí a kà àwọn ọjọ̀ 2300 náà. Ó se pàtàkì kí 1843 jẹ́ àkókò àkókó tí a tẹ̀ jáde, kí ‘iran náà’ lè ‘dádúró,’ tàbí kí àkókò idádúró kan wà, nínú èyí tí ẹ̀gbẹ̀ àwọn wúndiá yóò ti dọ̀ògbé, yóò sì sùn lórí kókó nlá ti àkókò, diẹ̀ kí a tó jí wọn dide nípasẹ̀ Èkígbe Ọ̀gànjọ̀ Ọ̀ru.” Second Advent Review and Sabbath Herald, Volume I, Number 2, James White.